

van mens tot mens

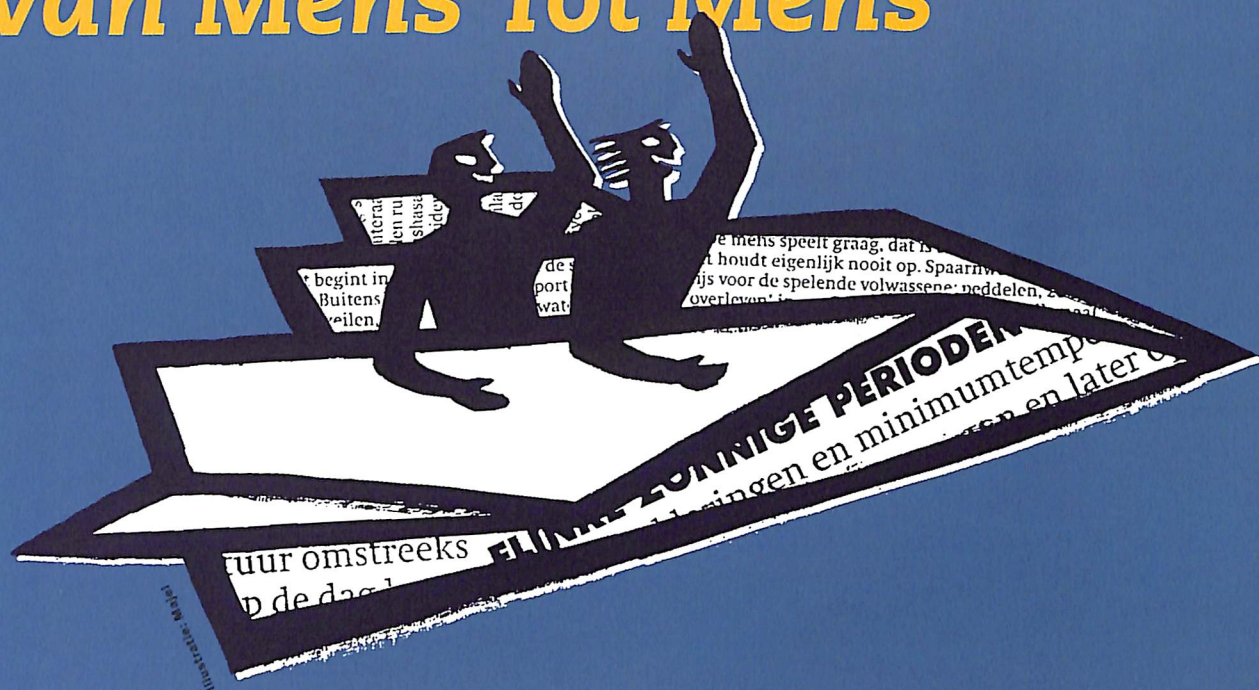
NTM

Humanitas

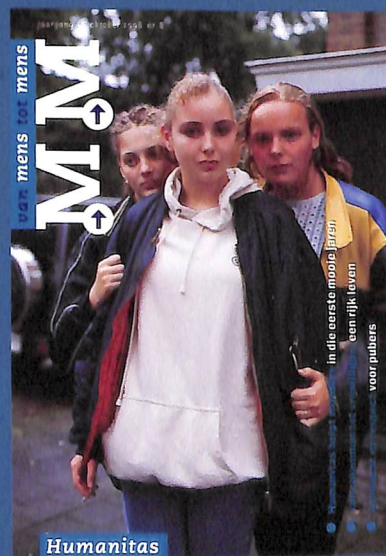
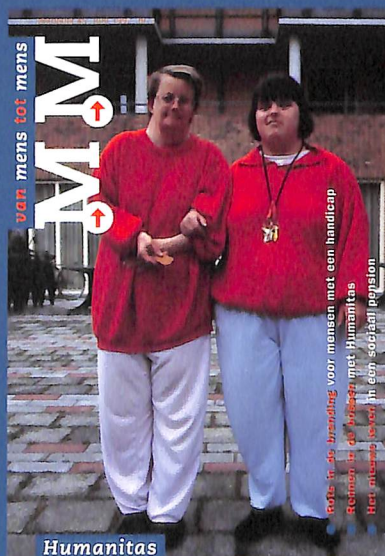
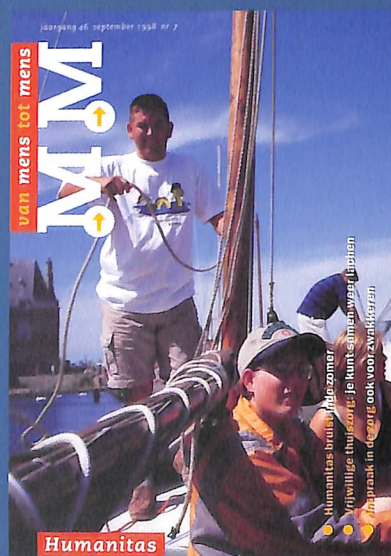
- **Het antwoord op de vergrijzing** door Humanitas Woonzinnig
- **Humanitas** vrolijkt Brabantse festivals op
- **Afdeling Haren** vernieuwt er lustig op los

➔ Ook vrijwilligers krijgen Van Mens Tot Mens

➔ Naast de leden en donateurs van Humanitas ontvangen ook alle vrijwilligers van Humanitas tien keer per jaar Van Mens tot Mens. Het is van belang dat iedereen op de hoogte wordt gehouden van alle activiteiten en al het nieuws van Humanitas. Elke afdeling van Humanitas kan de namen en

adressen van haar vrijwilligers aan de redactie doorgeven. Alle vrijwilligers zullen dan zo spoedig mogelijk in het lezersbestand worden opgenomen. Vrijwilligers die nog geen Van Mens tot Mens ontvangen kunnen hiervoor contact opnemen met hun afdeling.

Humanitas

➔ Voor meer informatie
redactie Van Mens Tot Mens
020 - 5231100

4 Humanitas Nieuws

Humanitas en Nijntje strijden tegen taalachterstand

6 Ik wilde niet meer zwerven'

Opvang dak- en thuislozen in Hengelo

8 'Goed voor het contact en de integratie'

Interview Josée van Dongen, vrijwilligster Wereldwijd

10 Huis van de toekomst

Humanitas Woonzinnig en het antwoord op de vergrijzing.

12 Dagboek van een vrijwilliger

Dieke Voortman, koffie schenken na het zwemmen

13 Afdeling

Haren vernieuwt er lustig op los

14 Zusters

Nieuws van zusterorganisaties van Humanitas

15 Mening: aanpakken of inpakken?

Helpt belonen beter om gedrag te beïnvloeden dan straffen?

16 Agenda

17 Organisatie

Nieuws voor kader en bestuurders.

18 Postbus 71

Mr. Ton van de Brink beantwoordt brieven van lezers.

55 jaar

Het is een leeftijd waarop je zo langzamerhand senior wordt genoemd. Een verjaardag waarop je geacht wordt wijzer te zijn geworden en misschien zelfs al een beetje bedaagd. Een moment waarop je terugkijkt op al je ups en downs. Tenminste dat beeld hebben velen. Zelf heb ik die respectabele leeftijd nog net niet. 55 is de leeftijd die onze organisatie heeft bereikt. Humanitas is met haar 55 jaren één van de oudste organisaties op het gebied van zorg en welzijn. Een organisatie die fusies en dreigende opheffingen heeft overleefd en die voor heel veel mensen een vertrouwde en betrouwbare klank heeft. Uit de laatste imagopeiling bleek opnieuw dat Humanitas een vriendelijke, betrouwbare en sympathieke indruk maakt. Er is natuurlijk niets tegen respectabel zijn en een degelijke, bijna behoudende uitstraling. Humanitas laat zien dat leeftijd en betrouwbaarheid hand in hand gaan met flexibiliteit en vernieuwing. Het is een organisatie die de laatste vijf jaar in omvang bijna is verdriedubbeld waar het activiteiten en de daaraan gekoppelde financiën betreft. Die vernieuwende activiteiten als Home-Start binnenhaalt. Die hulp biedt aan transseksuelen. Die haar nek uitsteekt voor asielzoekers en illegaal in ons land verblijvende vreemdelingen. Maar vooral, en dat is het belangrijkste, een organisatie die door al haar afdelingen en werkstichtingen stevig verankerd is in de samenleving. En daarom sneller dan welke organisatie dan ook signalen krijgt van groepen waarmee het niet goed gaat. De mensen die weinig mogelijkheden hebben om deel te nemen aan de samenleving. De mensen die tussen de wal en het schip dreigen te vallen. Humanitas kan snel reageren. Kan inspringen waar het nodig is. We laten zien waar het werkelijk om gaat: het contact van mens tot mens. We blijven jong, ook als 55-jarige. Omdat wij ons vernieuwen, met daarbij steeds één doel voor ogen. Dat doel is actueler dan ooit: we willen de samenleving verbeteren. En dat doel verandert nooit.

Foto: Henk Thomas

Ineke van der Wel

Voorzitter Humanitas

Jaargang 48 juni 2000 nr. 5

Van Mens Tot Mens is het tijdschrift van Humanitas, vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw.

Humanitas

Nijntje bestrijdt taalachterstand

Wat een simpel verhaaltje al niet kan betekenen. Of het nou over Jip en Janneke, Paulus de Boskabouter of Nijntje gaat; peuters leren er hun fantasie door gebruiken en worden er creatief van. Humanitas is in het Limburgse Brunssum daarom samen met de bibliotheek, de gemeente en twee basisscholen gestart met het project *Samen de schouders er onder*.

Met 60.000 gulden subsidie van de gemeente wil ze peuters vertrouwd maken met lezen en spelen. Elke week komt een *speelfunctionaris* voorlezen en spelen op de peuterspeelzalen Wollawei, Paddestoel en de Dolfijn. Op deze manier hoopt Humanitas taalachterstand bij kinderen zo veel mogelijk te beperken. Want helaas kunnen niet alle peuters tegenwoordig genieten van een verhaaltje voor het slapen gaan.

Volgens speelfunctionaris Lidy van Wun-
nik hebben ouders te weinig tijd om samen met hun grut te lezen en te spelen. 'De peuters kijken veel televisie. De kennis die zij opdoen is daardoor passief, ze kunnen niets reproduceren. Als je voorleest, kun je over het thema vragen stellen aan het kind. Daarmee prikkel je fantasie en emotie.'

Sinds enkele jaren wordt bij veel kinderen in het basisonderwijs een taalachterstand geconstateerd, die gedurende de rest van de opleiding niet meer wordt ingehaald. Ook op sociaal-emotioneel gebied wordt een toename van problemen geconstateerd. Voor de ouders is er ook hulp via Home-Start. Deze door Humanitas georganiseerde activiteit is bedoeld als opvoedingsondersteuning. Ouders die hun verhaal kwijt willen of met vragen zitten, worden ondersteund door vrijwilligers die zelf kinderen hebben opgevoed.

Meer informatie: Marlie van den Elsen, telefoon 045 · 5272017.

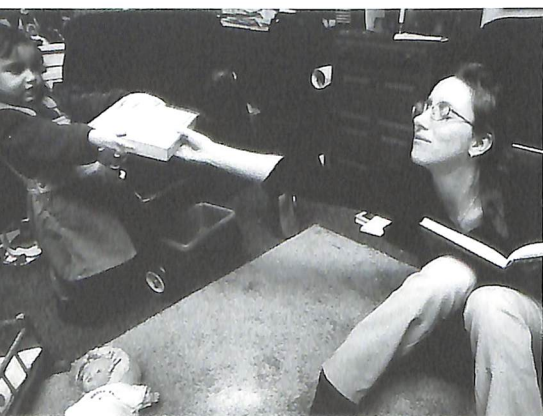

Foto: Henk Thomas

■ Voorlezen prikkelt de fantasie en de emotie van kinderen.

■ Rotterdamse kinderen kunnen in Drenthe genieten van ruimte en natuur.

Rotterdamse kindervreugde in Drenthe

Begin mei was het voor de 27-ste keer raak: kinderen tussen 5 en 13 jaar uit de regio Rijnmond logeerden een week bij gastgezinnen in Drenthe. Humanitas organiseert al sinds 1974 vakantieweken in Drenthe voor kinderen uit Rotterdam en omgeving. De kinderen kunnen genieten van de gastvrijheid van het Drentse platteland en van de ruimte en vrije natuur die ze thuis missen. Zij zijn afkomstig uit gezinnen waarvan ouders ziek of invalide zijn, of uit gezinnen waar vader of moeder ontbreekt. Ook kinderen die nooit op vakantie kunnen of midden in de stad wonen, komen in aanmerking. Zij kunnen er op deze manier een weekje uit en de thuisblijvers krijgen een week rust. 'Mensen denken vaak dat ze zo'n hele week van alles met de kinderen moeten doen', zegt Zwaan Meinen, die elk jaar de vakantieweken organiseert en coördineert. 'Maar dat is helemaal niet nodig. Als ze een weekje rustig hun gang kunnen gaan, hebben ze al een fijne vakantie. Natuurlijk staat het vrij om van alles met ze te doen, maar echt nodig is het niet.'

Bloedtransfusie aan huis

Humanitas Rotterdam zoekt uit of er *ziekenhuisfuncties* in haar levensloopbestendige woningen kunnen worden uitgevoerd. Het gaat om behandelingen waarvoor bewoners nu één of meerdere dagen moeten worden opgenomen in het ziekenhuis, bijvoorbeeld voor nierdialyse, hartbewaking of bloedtransfusie.

De levensloopbestendige woningen zijn voor 55-plussers, die er hun zorg aan huis geleverd krijgen. Sommige behandelingen kunnen echter niet thuis gebeuren. Het woonconcept van Humanitas is er juist op gericht alle zorg thuis te bieden. Een onderzoekscommissie gaat beoordelen of het plan om ook bloedtransfusies aan huis te leveren, een haalbare kaart is. Is het mogelijk om gespecialiseerd personeel te huren van ziekenhuizen en is benodigde medische apparatuur binnen de muren van het wooncomplex van Humanitas te plaatsen? De commissie bestaat uit verschillende directeuren van Humanitas in Rotterdam, een docent van de Erasmus Universiteit Rotterdam, een medewerker van de GG&GD en een arts. De commissie krijgt hulp van verschillende Rotterdamse ziekenhuizen. Volgens Humanitas

Rotterdam zijn de bewoners van levensloopbestendige woningen vaak beter af wanneer zij thuis behandeld kunnen worden. Ze blijven dan in hun eigen omgeving, wat het herstel alleen maar kan bevorderen.

Symposium in Zuid

Wie mee wilde dansen op het verjaardagsfeest van Humanitas in district Zuid van Humanitas, moest een nieuw lid meenemen. Een ingevulde lidmaatschapskaart fungeerde als entreebewijs. Het was een ludieke manier om leden te werven. Het feest ter ere van de 55-ste verjaardag van Humanitas bestond uit een forum, een debat en een dansfeest. Onder de deelnemers bevonden zich onder andere Jeanne van Beers, districtmanager van Humanitas, Paul Scheffer, publicist in NRC Handelsblad, F. Vos, algemeen secretaris van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling en Marius Ernsting, directeur van Humanitas. Hoe kan iedereen gelijkwaardig en volwaardig deelnemen aan onze maatschappij, zo vroegen zij zich af tijdens het debat. De dansgroep Nkewa trad op tijdens het dansfeest ter afsluiting van de avond.

Niet alleen in district Zuid en bij Akropolis

Jongerenopvang Spijkenisse open

Begin mei is de Jongerenopvang van de stichting Humanitas Dak boven je hoofd – Voorne-Putten en Rozenburg officieel geopend. Deze opvang draait als sinds eind vorig jaar en heeft inmiddels aan tien jongeren van 18 tot 23 jaar onderdak geboden. Met de opening vierde Humanitas de realisatie van de eerste twaalf begeleidingsplaatsen voor deze doelgroep in de regio van Voorne-Putten en Rozenburg, Goeree-Overflakkee en De Hoekse Waard. Wethouder P.E. de Jong van Spijkenisse (Zorg en Werkgelegenheid, Economische Zaken en Stadsregionale Aangelegenheden) verrichtte de opening. Twee samenwerkingsovereenkomsten tekende Humanitas; de eerste met het Algemeen Maatschappelijk Werk en de tweede met de RIAGG. Alle bezoekers die een origineel 'dak boven hun hoofd' droegen, kregen een leuke attentie.

werd feest gevierd op 31 mei: ook district Noord organiseerde een symposium. De avond draaide naast de verjaardag van Humanitas om het afscheid van districtsmanager Wil Hoek. Zij was jarenlang de motor van tientallen projecten die door Humanitas zijn opgezet. Per 1 juni heeft de heer Wim Berg haar werkzaamheden overgenomen. Mevrouw Berman (lid van het hoofdbestuur) hield een lezing over het thema 'Continuïteit van een maatschappelijke beweging'. Onder het genot van een hapje en een drankje konden afscheid nemen van Wil Hoek en Wim Berg welkom heten.

Vele afdelingen in het land hebben de verjaardag van Humanitas enthousiast gevierd.

Juliana Welzijn Fonds deelt uit

District Zuid van Humanitas heeft 11.500 gulden gekregen van het Juliana Welzijn Fonds. Het geld is bestemd voor de aanschaf van software voor het project administratieve automatisering. Het fonds ondersteunt projecten die mensen meer betrekken bij hun eigen omgeving. Het gaat bijvoorbeeld om initiatieven van buurtverenigingen, sociëteiten van ouderen of dorpscommissies. Het fonds steunt ook projecten

die willen voorkomen dat mensen maatschappelijk geïsoleerd raken. Dan gaat het bijvoorbeeld om activiteiten van vrijwillige hulpdiensten en zorg voor jeugd, ouderen, dak- en thuislozen en verslaafden. In 1999 keerde het Juliana Welzijn Fonds bijna 26 miljoen gulden uit voor dit soort doelen, verspreid over 1750 projecten en initiatieven. Het Juliana Welzijn Fonds is een onafhankelijke instantie, die haar geld ontvangt van onder andere de Bank Girolootij en de Lotto en uit giften van particulieren.

Meisjes die niet willen deugen

Op 22 maart vierde het project Vriendschappelijk Huisbezoek van Humanitas Alkmaar en omstreken haar derde lustrium. Ruim zestig vrijwilligsters kwamen bijeen om dit heuglijke feit te vieren. Cabaretière Henny Weel en haar begeleider Hans de Pragter stonden om half tien 's morgens al op de planken om alle vrijwilligsters te trakteren op een cabaretprogramma met als titel *Meisjes die niet willen deugen*. Het duo zette een prachtig programma neer over de geschiedenis van het Nederlandse cabaret.

Het Alkmaarse project is begin 1985 van start gegaan, naar aanleiding van een onderzoek onder deelnemers aan de telefoencirkel, een project voor ouderen. De onderzoekers wilden weten in hoeverre ouderen van de telefonische keten ook behoefte hadden aan regelmatig bezoek door vrijwilligers. Hieruit bleek dat velen zich vaak eenzaam voelden en wel behoefte hadden aan wat visite op z'n tijd. Van de zeven vrijwilligers waarmee het project gestart is, zijn er nog vier werkzaam. De groep heeft zich in vijftien jaar uitgebreid tot 83 vrijwilligers die hun steentje bijdragen aan het project. Dankzij hun bezoeken komen veel ouderen minder snel in een sociaal isolement terecht.

■ **Vrijwilligers gevraagd.**

■ De afdeling **Almere/Zeevolde** is dringend op zoek naar nieuwe bestuurders. De afdeling organiseert onder andere gedetineerdenbezoeken, kindervakantieweken, Home-Start en Vriendschappelijk Huisbezoek. In de nabije toekomst gaat Zeevolde zich afsplitsen van Almere om een eigen afdeling te vormen. Meer informatie: 06 - 55132075, 036 - 536424 of 036 - 534 2122.

■ De afdeling **Den Helder** zoekt vrijwilligers voor het maatjesproject. Het doel van dit project is helpen van mensen met psychische problemen bij hun deelname aan het maatschappelijk proces en het bestrijden van sociaal isolement. Werktijden zijn in overleg, de vrijwilligers worden begeleid door de coördinator en zijn verzekerd tijdens de werkzaamheden. Ook is er een onkostenvergoeding. Meer informatie op werkdagen van 8.00 tot 12.00 uur, telefoon 0223 - 617 422.

■ In **IJmond** is de plaatselijke afdeling van Humanitas op zoek naar vrijwilligers die mantelzorgers (familieleden die thuiswonende patiënten verzorgen) af en toe een middagje vrijgunnen door hun taken over te nemen. De mantelzorger kan op die manier eens een paar uur van huis om boodschappen te doen, te winkelen of vrienden te bezoeken. Vrijwilligers worden opgeleid door Humanitas. Het project gaat dit jaar van start. Informatie en aanmelding: telefoon 0251 - 230 580 (mw. W.A. Mulder-van der Wart).

■ De afdeling **Utrecht** zoekt voor het project Omgaan met verlies een vrijwilliger voor training en begeleiding van andere vrijwilligers van dit project. Taken: intake van vrijwilligers, cliënten bezoeken en het koppelen van cliënten en vrijwilligers. Ook het begeleiden van een vrijwilligersbijeenkomst één keer per zes weken en de administratieve afwerking van het project, behoren tot de taken. De vrijwilliger wordt terzijde gestaan door de coördinator van het project. Voor meer informatie en aanmelding: mevrouw Wil Oostrom, telefoon 030 - 677 2958 (dinsdag t/m donderdag 18.00 - 19.00 uur).

Humanitas 55 jaar

Humanitas-Akropolis vierde op 31 mei niet alleen de 55ste verjaardag van Humanitas, maar ook de opening van haar splinternieuwe, gerenoveerde kliniek. Reden genoeg voor een groot feest in Rotterdam. Nadat alle gasten met champagne werden ontvangen, opende zangeres Willeke Alberti samen met wethouder Sandra Korthuis de Humanitas-kliniek. Willeke Alberti gaf daarna een spetterend optreden waardoor iedereen in een feeststemming verkeerde. Alle aanwezigen konden genieten van lekker eten en de avond werd afgesloten met muziek en dans.

Foto: Henk Thomas

De vraag naar opvang van dak- en thuislozen in Nederland groeit gestaag. In Hengelo heeft Humanitas daarvoor twee pensions. Dankzij intensieve begeleiding slagen veel dak- en thuislozen erin om hun draai in de samenleving te hervinden. 'Wie had dat twee jaar geleden gedacht? Ik niet.'

BAMBER DELVER

OPVANG DAK- EN THUISLOZEN IN

'Ik wilde niet

'TWEDE JAAR GELEDEN heb ik al mijn schepen achter me verbrand. Ik wilde opnieuw beginnen. Destijds woonde ik in Winschoten. Ik ging om met mensen die niet goed voor mij waren. Dag in dag uit leefde ik in een sfeer van drugs en drank, hoewel ik alleen maar *blowde*. Er was maar één mogelijkheid om mijzelf een nieuwe kans te geven: wegwezen. Ik ben gaan liften en kwam in Hengelo terecht.'

Jaap (45) woont inmiddels anderhalf jaar in het pension van Stichting Humanitas Onder Dak Hengelo. Hij heeft jaren gezworven, had geen werk en voelde zich waardeloos en nutteloos. Hij kwam aan de rand van de samenleving terecht, zoals hij het zelf noemt. 'Dat mag je best letterlijk nemen. Als dakloze sta je aan de kant, te kijken hoe de maatschappij doordraait. Zonder jou. Je wordt niet gemist, ze kunnen het wel zonder je. Dat is

een ongelooflijk rotgevoel. Als je aan de rand van de samenleving staat, kun je er alleen nog maar afvallen. Ik denk dat er maar twee keuzes overblijven als je zo diep zinkt als ik: je maakt er een einde aan of je maakt een nieuw begin.'

Maar dankzij de hulp en inzet van Humanitas krabbelde Jaap er weer bovenop. Hij had volgens zichzelf geen andere keuze.

Diabetes

Jaap vertelt hoe zijn diabetes hem dwong om hulp te zoeken. 'Het is als suikerpatiënt niet te doen om constant te zwerfen. Je moet je insuline hebben, anders ga je dood. Eigenlijk is mijn diabetes mijn geluk geweest, ik moest wel van de straat.'

De naam van de Stichting Humanitas Onder Dak is een vlag die de lading goed

dekt. Humanitas biedt onderdak en (psycho-sociale) begeleiding aan mensen die niet in staat zijn zelfstandig hun plaats in de samenleving in te nemen of te behouden. Monique Kamp is begeleidster. 'In 1992 is de stichting opgericht, in april 1998 openden wij ons tweede pand. Die uitbreiding geeft aan hoe groot de behoefte is.'

Humanitas Onder Dak heeft crisisplaatsen waar dak- en thuislozen met acute problemen kunnen worden opgevangen. Dat betekent drie nachten per

'Als je aan de rand van de samenleving staat, kun je er alleen nog maar afvallen'

Foto: Henk Thomas

■ De huiskamer van Humanitas Onder Dak in Hengelo.

zelfstandige woonruimte, waarbij de begeleiding meer op afstand komt. De laatste stap is dat mensen een eigen huis huren, eventueel met nazorg. Die nazorg is om te voorkomen dat zij in een gat vallen als zij het plotsklaps allemaal zelf moeten doen.'

Ondanks alle hulp slagen dak- en thuislozen er alleen in om een nieuw leven te beginnen, als zij daarvoor gemotiveerd zijn. 'Bij Humanitas merkte ik hoe men erop stond dat ik het zelf wilde', vertelt Jaap. 'Bij het eerste gesprek was het al raak. Ik dronk koffie in een inloop en opeens kwam er iemand van Humanitas op mij af. Wij raakten aan de praat en hij wilde weten of ik hulp nodig had. Dat was ik niet meer gewend: iemand die belangstelling voor mij toont. Ik wist in elk geval wat ik niet wilde: het leven dat ik leidde.'

Overleven

Daarom was ik uit Winschoten vertrokken, daarom zit ik hier in Hengelo. Ik kon meteen een crisisplaats krijgen.'

Jaap sprak tijdens de crisisopvang

mensen. Zij hebben bitter weinig zelfvertrouwen, daar werken wij aan. Met respect voor wat de bewoner wil, want het gaat uiteindelijk om zijn of haar leven.' Ook al is het voorlopig afwachten of Jaap in aanmerking komt voor een wao-uitkering, hij zit niet stil. 'Ik werk drie dagdelen per week in een biologische groente- en kruidentuin. Dat is lekker werken. Ik kan het lichamelijk aan en

'Dat was ik niet meer gewend: iemand die belangstelling voor mij toont'

heb veel plezier. Ik vind kruiden interessant, ben er alles over gaan lezen. Het omgaan met collega's is ook heel prettig. Ik ben weer onder de zogenaamde normale mensen.'

Na anderhalf jaar wonen in het pension merkt Jaap dat hij graag een eigen woning wil. 'Wonen in dit pension hangt af van de samenstelling van de groep. Nu wonen er veel jongeren en daar pas ik niet tussen. Ik erger mij soms aan hen, maar dat is een goed teken. Ik ben er aan toe om zelfstandig te gaan wonen. Dus als er een woning bij Humanitas vrijkomt, kan ik hopelijk verhuizen. Ik voel mij stukken beter. Het zelfvertrouwen komt terug, ik raak ervan overtuigd dat ik weer wat kan met mijn leven. Wie had dat twee jaar geleden gedacht? Ik niet.'

meer zwerven'

week een dak boven je hoofd en zelfs vijf als het weekend er tussen zit. 'Tijdens het verblijf bekijken wij of de bewoner behoefte heeft aan extra ondersteuning', vervolgt Kamp. 'Mensen kunnen doorstromen naar ons sociaal pension, waar ook Jaap verblijft. Daar kunnen zij in principe negen maanden wonen, eventueel langer als dat nodig is. Met behulp van verschillende instanties, bijvoorbeeld in de hulpverlening, helpen wij de bewoners structuur in hun leven te brengen. Daarbij werken wij volgens de Maslov-theorie. Eerst de basisbehoeften, zoals eten, drinken en woonruimte, daarna de rest zoals werk en geld. Elke bewoner heeft een binnenbegeleider, die bij Humanitas Onder Dak werkt, en een buitenbegeleider, die bij een instantie werkt. Juist die persoonlijke begeleiding is belangrijk. Uiteindelijk bieden wij de mensen

vaak over de toekomst. Zo kreeg hij een idee welke perspectieven er waren. 'Die bedenkt je niet in je eentje, daarbij heb je hulp nodig. Eerst zag ik geen toekomst. Zwerven is overleven, je leeft bij de dag. Vooruit kijken heeft geen zin, omdat je je eigen leven waardeloos vindt. Maar opeens praatte ik over wat ik nog meer kon doen dan zwerven. Ik merkte al snel dat ik graag rust wilde.'

Die rust vond Jaap in zijn kamer in het pension van Stichting Humanitas Onder Dak Hengelo. 'Het is niet groot, maar groot genoeg voor mij. Een eigen ruimte met een deur die ik achter mij dicht kan trekken. Ik kwam helemaal bij.'

Dat was anderhalf jaar geleden. Inmiddels heeft Jaap veel ondernomen om zijn leven structuur te geven. Begeleidster Monique Kamp: 'Structuur geeft je leven zin, daar ontbreekt het aan bij thuisloze

Humanitas Onder Dak

Stichting Humanitas Onder Dak Hengelo biedt onderdak aan mensen die moeite hebben om hun plaats in de maatschappij in te nemen of te behouden. In Hengelo heeft Humanitas voor dit doel twee sociaal pensions en vijf zelfstandige woningen. Naast de crisisopvang is er de mogelijkheid van een inloop. Elke vrijdag is er een *soep-in*. Onder de vlag van Humanitas is er ook dak- en thuislozenopvang in Amersfoort, Enschede, Den Haag en Spijkenisse.

Voor het derde achtereenvolgende jaar is Humanitas mede-organisator van Wereldwijd, een serie multiculturele muziekfestivals in Noord-Brabant. Josée van Dongen is als vrijwilligster betrokken bij de organisatie van Wereldwijd in Dongen. 'De mensen komen voor de gezelligheid, maar ondertussen komen zij ook met elkaar in contact.'

JACQUELINE KENKEL

MUZIEKFESTIVAL WERELDWIJD VERBROEDERT

IK BEN EEN ECHTE *festivalganger*. Ik heb zelfs een busje gekocht om met een groepje vrienden een hele dag op pad te kunnen gaan. Iedereen in de bus en dan naar een festival. Ik houd van elke soort muziek. Uren kan ik luisteren naar folk, maar ook naar Zuid-Amerikaanse muziek. Een paar jaar geleden ben ik gaan

helpen met het organiseren van muziekfestivals. Ik ben journaliste en daarom werd ik gevraagd foldertjes te schrijven voor het festival dat georganiseerd werd door het Nationaal Comité 4 en 5 mei. Al gauw deed ik veel meer dan folders schrijven. Ik ging organiseren en het muzikale

programma samenstellen. Zo kwam ik terecht bij Mundial, een serie muziekfestivals in Noord-Brabant met een internationaal karakter. Elk jaar werd dat ook in Dongen georganiseerd. Toen kreeg Mundial financiële problemen. Drie jaar geleden zag het er naar uit dat Dongen, waar ik woon, geen eigen festival meer zou

'Goed voor het contact en de integratie'

■ **Josée van Dongen:** 'Ik vind het voor een dorp als Dongen heel belangrijk om aandacht te besteden aan de ontwikkeling van de multiculturele samenleving.'

hebben. Het zou voortaan alleen nog maar in Tilburg worden gehouden.

Heel graag wilden wij dat het festival in Dongen overeind zou blijven. Gelukkig durfde Humanitas het aan om de financiële verantwoordelijkheid te dragen. Humanitas staat garant voor vijftig procent van de kosten en helpt ons met de publiciteit en de organisatie. Verder doen wij een beroep op de kloosterzusters en -broeders van Dongen. En de plaatselijke Rabobank doet letterlijk een duit in het zakje. Zo is het muziekfestival Wereldwijd ontstaan en dat wordt elk jaar in zes plaatsen in Noord-Brabant georganiseerd.

Relletjes

Ons festival sluit goed aan bij de doelstellingen van Humanitas. Door middel van muziek willen wij mensen van over de hele wereld met elkaar in contact brengen. Zo ontstaan wederzijds respect en verdraagzaamheid. Op het festival Wereldwijd halen wij artiesten uit de hele wereld naar het dorp. Turkse Troel bijvoorbeeld, een cabaretière, en de Afrikaanse dansgroep Le Reveil, bestaande uit bewoners van het asielzoekerscentrum uit Den Bosch. We nodigen ook artiesten uit die in Dongen bekend zijn, zoals de volksdansgroep Paiduska uit Dongervaat. Op het Wereldwijd-festival kom ik in aanraking met muziek die ik anders nooit zou horen, en met mensen die ik nergens anders zou ontmoeten. Dongen wordt wel wat internationaler, maar het is toch nog voornamelijk wit en Nederlands. Ongeveer twee procent van de bevolking is van niet-Nederlandse afkomst.

In Dongen zijn geen grote problemen met culturele tegenstellingen. Geen relletjes of zoiets. Maar er zijn wel veel voor-

Naam	Josée van Dongen
Leeftijd	33
Woonplaats	Dongen
Beroep	Redacteur kabelkrant
Bijzonderheden	Vrijwilliger festival Wereldwijd

oordelen over buitenlanders. Dat merkte ik toen bekend werd dat hier een asielzoekerscentrum zou komen. Dat gaf veel bombarie hier in Dongen. Alle vooroordelen over buitenlanders werden uit de kast getrokken. De criminaliteit zou toenemen en het dorp zou veranderen. De eerste informatieavond over het asielzoekerscentrum was vol mensen met allerlei bezwaren. De tweede informatieavond was het al een stuk rustiger.

Ik vind het voor een dorp als Dongen dan ook heel belangrijk dat wij aandacht besteden aan de ontwikkeling van de multiculturele samenleving. Het is de bedoeling dat het Wereldwijd-festival mensen in aanraking brengt met elkaars culturen. Dat is goed voor het contact en de integratie. Wij merken dat het festival hier steeds bekender wordt. Tweeduizend mensen zijn er de laatste keer naar Wereldwijd in Dongen gekomen. Dat is veel voor deze plaats met twintigduizend inwoners. Ook steeds meer Dongenaren van Turkse en Joegoslavische afkomst komen naar Wereldwijd. De mensen komen voor de gezelligheid, maar ondertussen komen zij ook met elkaar in contact.

Tegenstand

Als organisatoren van Wereldwijd zijn wij door de gemeente gevraagd mee te werken aan draagvlakverbreding voor de komst van de asielzoekers. Het gemeentebestuur doet veel om weerstand tegen het asielzoekerscentrum te vermindern en daar kan onze groep een rol bij spelen. Wij vinden het voor ons festival prettig dat we zo'n asielzoekerscentrum krijgen. Er wonen veel vluchtelingen in Dongen, zo'n 120, maar die wonen overal

verspreid. Aan de buitenkant kun je niet zien of iemand vluchteling is. En we zouden al die mensen uit die verschillende culturen zo graag betrekken bij ons festival. Denk alleen maar aan de verschillende hapjes die ze zouden kunnen maken en de kennis van andere muzieksoorten die mensen uit andere werelddelen kunnen hebben. Nu het centrum komt, hebben wij tenminste een ingang om die mensen te bereiken.

Ik merk dat de gemeente echt betrokken is bij Wereldwijd. De wethouder

'Alleen onderling contact kan vooroordelen wegnemen'

heeft het festival geopend. Wereldwijd is een belangrijk visitekaartje van de gemeente. Veel mensen van buiten Dongen komen hierheen dankzij Wereldwijd. Alleen onderling contact tussen de mensen kan vooroordelen wegnemen, heb ik gemerkt. Ik weet nog dat ik voor mijn werk naar een islamitische meisjesschool ging. Ik had vastomlijnde ideeën over hoe het daar zou zijn. Ik bleek het mis te hebben. Die meisjes op school waren heel leuk en zelfstandig. Niet zo veel anders dan op welke school dan ook. Je moet eerst kennismaken met mensen en andere gebruiken tegenkomen om te leren kijken met andere ogen.' ➔

Humanitas en Wereldwijd

Humanitas ondersteunt de festivals van Wereldwijd die dit jaar in Rijen, Waalwijk, Dongen, Goirle, Oosterhout en Kaatsheuvel zijn gehouden van eind mei tot begin juni. De festivals worden elk jaar lokaal georganiseerd. Het multiculturele aspect van de plaatselijke samenleving is uitgangspunt van deze festivals. Juist door het lokale karakter wordt Wereldwijd breed gedragen en versterkt zij de multiculturele samenleving.

'Ons festival sluit goed aan bij de doelstellingen van Humanitas'

HONDENPOEP, DAAR ER GEREN Franeke ouderen zich aan. Maar verhuizen, nee, dat willen zij toch niet. Natuurlijk, er zijn altijd ouderen die liever een ander plekje zoeken, vooral 75-plussers. Logisch, want die hebben steeds meer moeite om zich in hun eigen huis te redden. Vorig jaar deed Humanitas in Franeke mee aan een onderzoek naar woonwensen van 55-plussers. Als je weet wat ouderen graag willen in de wijk en in hun huis, dan weet je misschien ook hoe je daarop kunt inspelen. Veel gemeenten doen zulke onderzoeken. Daar hebben zij gegronde redenen voor. Demografen voorspellen een sterke stijging van het aantal gepensioneerd. De vraag naar zorg neemt derhalve toe. De overheid heeft uit kostenoverwegingen het aantal plaatsen in verzorgingshuizen verminderd, waardoor de huisvesting van en zorg voor ouderen problematisch worden.

Ook Humanitas met haar jarenlange ervaring met ouderenhuisvesting denkt mee over oplossingen en heeft ze inmiddels gevonden. Zij is de trotse uitvinder van de levensloopbestendige woning. Dat is een ouderenwoning in een woonzorgcomplex, waar ouderen op verzoek alle hulp en zorg krijgen die zij nodig hebben. De woningen zijn zo gebouwd dat zij kunnen worden aangepast aan de speciale omstandigheden van de bewoner. Er zijn bijvoorbeeld in hoogte verstelbare keukenblokken. Zo wordt de mobiliteit van ouderen bevorderd, waardoor minder verzorging nodig is.

Douchebrancards

Ook als veel verzorging nodig is, kan die aan huis worden verstrekt. Douches bijvoorbeeld hebben ruimte voor douchebrancards. Verzoekers, artsen en specialisten zijn binnen handbereik. De complexen waarin de levensloopbestendige woningen zijn gevestigd, beschikken zelfs over supermarkten en café's. Maaltijden kunnen aan huis worden geleverd, zelfs om drie uur 's middags als men dat wil. De gedachte achter dit woonconcept is dat ouderen niet naar verzorgingshuizen hoeven te

'Bij ongewijzigd beleid zal het tekort aan ouderenwoningen oplopen tot 770.000 in 2020'

verhuizen, zelfs niet als zij veel verzorging of verpleging nodig hebben.

Het is dus niet verbazingwekkend dat menig oudere watertandend naar dat levensloopbestendig wonen kijkt. Zo ben je immers op je 70-ste nog zo vrij als een vogel, terwijl bij de minste klap alle benodigde hulp, zorg en voorzieningen al bij de voordeur staan. 'Dat is helemaal zo gek nog niet', zo reageerden eind vorig jaar een aantal senioren uit het Zeeuwse Oostburg. Humanitas had op een symposium daar een boekje open gedaan over de levensloopbestendige woningen.

Alleen jammer dat deze ideale ouderenwoningen voornamelijk in Rotterdam te vinden zijn, zo verzuchtten sommige ouderen. Ook in de politiek klinkt deze verzuchting. De levensloopbestendige

woningen van Humanitas inspireerden Lucy Kortram en Adri Duivesteijn, beide lid van de Tweede Kamer voor de PvdA, tot het schrijven van een nota over woonzorgwoningen. Dat zijn woningen waarin wonen en zorg gecombineerd worden aangeboden. Wonen betekent in deze benadering zelfstandig wonen, met alle individuele vrijheid van dien. Heel anders dan de verzorgingshuizen dus, waar ouderen zich moeten aanpassen aan de regels van het huis. Half mei presenteerde de PvdA de nota, waarin wordt voorgesteld om woningcorporaties verplicht te stellen ouderenzorg te leveren. Zo kunnen ouderen beter in staat worden gesteld zelfstandig te blijven wonen en neemt het beroep op speciale zorgvoorzieningen af.

Foto: Henk Thomas

Lange wachtlijsten voor verzorgingshuizen, een schreeuwend tekort aan seniorenwoningen, overbelasting bij de thuiszorg. Door vergrijzing dreigt de ouderenzorg uit de rails te lopen. Het combineren van zelfstandig wonen en ouderenzorg biedt uitkomst. Humanitas Woonzinnig helpt om dat idee handen en voeten te geven. 'Allereerst moet men zich afvragen wat ouderen zelf willen.'

HENK VLAMING

WOONZINNIG KENNISCEN

Huis van de toekomst

TRUM VOOR OUDERENHUISVESTING

Kont keren

Lucy Kortram, die zich bij het schrijven van de PvdA-nota liet inspireren door de levensloopbestendige woningen van Humanitas, ziet dit als een noodzakelijke voorwaarde om de snel groeiende vergrijzing in goede banen te kunnen leiden.

'In 1998 was er een tekort van 170.000 ouderenhuisvestingen in Nederland', zegt zij. 'Bij ongewijzigd beleid zal dit tekort oplopen tot 770.000 woningen in 2020. De situatie dreigt uit de hand te lopen. In 2020 zal de helft van het woningbestand geschikt moeten zijn voor ouderen.'

Dat is nog allerm minst het geval, zo constateerde zij bij een aantal werkbezoeken die de basis vormden voor haar nota. Zij schrok zich een hoedje van de manier waarop ouderen wonen: bovenwoningen die alleen via steile trappen bereikbaar zijn, toiletten waar je letterlijk je kont niet kunt keren. 'Onder zulke omstandigheden word je vroeg oud', zegt Kortram. 'Dat verhoogt de druk op de zorg. Wil je dat mensen zich veiliger en gezonder voelen, dan moet je beginnen bij de woningen.'

Veel woningcorporaties en zorginstellingen zijn zelf ook al tot de conclusie gekomen dat zij niet zonder elkaar kunnen. Overal in het land lopen experimenten om woonzorg vorm te geven. 'Wij experimenteren met 36 zorgwoningen, waar bewoners tegen een vergoeding een 24-uurspakket aan zorg geleverd kunnen krijgen', zegt Peter van der Hulst, adjunct-directeur van woningcorporatie Patio in Hilversum. 'Er zijn teams voor boodschappen doen en schoonmaken. Deze dienstverlening kan naar believen worden uitgebreid.'

Mensen op de vloer

Aan goede wil ontbreekt het niet, maar wel aan kennis over het opzetten van zulke initiatieven. Lucy Kortram: 'Er zijn woningcorporaties die zich nog steeds opstellen als uitsluitend bezitters van onroerend goed.' Menige zorginstelling weet ook nog niet goed hoe zorg buiten de instelling efficiënt kan worden georganiseerd. 'De traditionele verzorgingshuizen hebben te veel management en te weinig mensen op de werkvloer', con-

■ **Wonen in combinatie met de juiste zorg houdt ouderen mobiel.**

stateert Elly de Heus van Humanitas Woonzinnig. 'Men heeft daar nog onvoldoende kennis over het aanbieden van zorg buiten de instelling, extramurale zorg.'

Humanitas Woonzinnig is eind vorig jaar opgericht en begeleidt als adviesbureau haar klanten bij vragen over de combinatie van wonen, zorg en dienstverlening. Zij ondersteunt onder andere woningcorporaties en zorginstellingen over het organiseren van woonzorg. De basis is de kennis van en ervaring bij Humanitas over ouderenhuisvesting en ouderenzorg. Het gaat niet alleen over levensloopbestendig wonen, maar ook over het in kaart brengen van woonwensen van ouderen. Daar heeft Humanitas het owog-concept voor (Over Wonen van Ouderen Gesproken). Dat is een methode om ouderen hun woonwensen kenbaar te laten maken en zelf oplossingen aan te laten dragen over de realisatie ervan.

'Zo'n initiatief komt op een heel goed moment', zegt parlementslid Kortram. 'Je moet je allereerst afvragen wat oude-

'Sommige woningcorporaties willen direct al beginnen met het bouwen van een woonzorgcomplex'

ren zelf willen.' Ook Elly de Heus merkt de toenemende vraag naar kennis over woonzorg. 'Woningcorporaties weten alles over het neerzetten van een gebouw', zegt zij. 'Maar over het organiseren van de zorg en de financiering ervan weten zij nog weinig. Sommige woningcorporaties willen direct beginnen met het bouwen van een woonzorgcomplex. Eerst moeten zij zich echter afvragen wat ouderen zelf willen. Voor welke groep ouderen ga je bouwen, welke wensen heeft die groep, hoe ziet de wijk eruit waarin het complex komt, welke voorzieningen zijn daar? Daarmee moet je rekening houden voor je begint. Hier komt owog om de hoek. Want dat is een uitgelezen methode om ouderen te betrekken bij de plannen. Want de ouderen, daar gaat het tenslotte allemaal om.'

Dinie Voortman

Koffie na het zwemmen

Samen met vier andere dames schenkt Dinie Voortman uit Winterswijk koffie voor ouderen die meedoen aan het project Meer Bewegen Voor Ouderen, bewegingsactiviteiten in het zwembad. De koffie na afloop is een onmisbaar onderdeel van het project.

HET IS ALWEER VIJFTIEN JAAR geleden dat ik werd gevraagd om mee te helpen. Iemand van Humanitas maakte mij attent op Meer Bewegen Voor Ouderen (MBVO), begeleid door gediplomeerde zwemleraren. Twee maal per week komen ouderen bij elkaar om allerlei lichaams oefeningen in het water te doen. Na afloop is er gelegenheid voor een kopje koffie, een koekje en een praatje. Destijds was ik reserve. Mocht iemand een keer niet kunnen helpen, dan was ik inzetbaar. Het verzorgen van koffie na het zwemmen leek mij echter zo leuk, dat ik niet op de reservebank wilde zitten. Ik ben mee gaan doen. Inmiddels werken we met vijf dames: Aukje Schokker, Rieke te Lintum, Sienie Aartsen en Hilde Morsing. Goede kennissen en prettige mensen om mee samen te werken. Wij hebben plezier en genieten iedere ochtend van het koffie schenken. Wij rouleren zodat op elke ochtend twee vrijwilligers present zijn.

Dinsdagochtend

Het zwembad Jaspers is slechts tien minuten fietsen van huis. Vanochtend is het weer mijn beurt. We spreken elke maand met elkaar af wie op welke ochtenden komt helpen. De dinsdag- en de donderdagochtend zijn de zwemdagen. Er komen zo'n vijftig mensen trouw naar het zwembad. Wij zijn er natuurlijk veel eerder om alles klaar te zetten. De koffie

wordt gezet in een grote kan waar ongeveer vijftig koppen in kunnen. Het zetten duurt drie kwartier. Omdat wij helpen is het zwemmen voor ons vrijwilligers gratis. Van die gelegenheid maken wij graag gebruik. Zelf ben ik 67 jaar en kan dus ook aan de zwemlessen meedoen. MBVO is er voor iedereen vanaf 50 jaar. Maar ik wil liever alleen zwemmen. Een half uur voor de mensen komen, liggen mijn medevrijwilliger en ik in het water.

Zo'n anderhalf jaar geleden heeft Winterswijk een nieuw zwembad gekregen. Het oude gebouw lag in het midden van het dorp. Dit is een hele verbetering. Alles is ruimer en nieuwer. Er worden bijvoorbeeld zwempolowedstrijden georganiseerd, iets dat in het oude zwembad niet mogelijk was. Alleen jammer dat het restaurant waar we koffiedrinken toegankelijk is voor iedereen. Vroeger zaten wij in

fiedrinken was, dan was iedereen allang weg.' Het zwemmen is voor de mensen belangrijk, maar het koffiedrinken ook. Dit is een dorp, wij kennen elkaar allemaal. Het zwemmen is het moment dat de ouderen bij elkaar komen en verhalen uitwisselen. Sommigen worden gebracht met de mobimax, speciaal voor ouderen ingericht taxivoer. Anderen komen zelfstandig. De afgelopen jaren heb ik een band met de mensen opgebouwd. Zij komen al zo lang.

Donderdagochtend

Vanochtend heb ik geen beurt, maar ik kom toch. We zijn allemaal, alle vijf vrijwilligers, uitgenodigd door de voorzitter van de afdeling Humanitas Oost-Achterhoek. Ik heb me eerlijk gezegd een beetje van de domme gehouden, maar vermoedde dat er iets bijzonders te gebeuren stond. Wij worden verrast. Voorzitter Hajo Hofland biedt ons een bloemetje aan, als dank voor onze jarenlange inzet. Wat een ontzettend leuk gebaar! Nu wordt voor ons de koffie ingeschonken. Het leukste is dat de mensen ons komen feliciteren. Eén voor één komen ze langs met een hartelijk woord. Ook tijdens de ochtenden is er altijd plaats voor waardering. Jaarlijks organiseren de zwimmers een reisje, waarvoor ook wij als vrijwilligers worden uitgenodigd.

Voor mensen die langere tijd ziek zijn, verzorgen we een bloemetje uit de opbrengst van ons spaarvarken, dat naast de koffiepote staat. Een vrijwillige bijdrage daarin is meer dan welkom. Uit het spaarvarken krijgen de vrijwilligers bovendien met Kerst een leuke attentie. Het verzorgen van de koffie is heel leuk om te doen. Ik weet zeker dat ik dit vrijwilligerswerk nog lang blijf doen. Zo lang ik kan.

Illustratie: Majel

een apart restaurant, dat was prettig intiem. We merken het verschil: vroeger trakteerden mensen vanwege een huwelijksfeest of verjaardag. Maar nu er ook andere bezoekers kunnen binnenkomen, zijn wij niet meer alleen onder ons. Toch is de sfeer altijd gezellig.

De mensen zeggen het vaak: 'Fijn even nazitten. Als er geen gelegenheid tot koff-

Sinds Humanitas in 1965 in Haren een eigen afdeling opzette, is deze Groningse plaats drastisch veranderd. Het ene na het andere project ging van start. Nog steeds vernieuwt de afdeling Haren er lustig op los. Pas de laatste jaren krijgt zij daarvoor de verdiende aandacht. 'Wij hopen dat de activiteiten zich als een olievlek verspreiden.'

SIMON VAN DER GOOT

Haren vernieuwt er lustig op los

NOG MAAR ZES JAAR geleden genoot de afdeling Haren weinig bekendheid in de eigen omgeving. Maar zij heeft zich in de kijker gespeeld door goede contacten met het Harener Weekblad en de brochures over de vele projecten die de afdeling verspreidt onder huisartsen, welzijnsinstellingen, scholen en openbare instellingen. Degenen die steun van vrijwilligers krijgen, kennen Humanitas natuurlijk veel langer. Karin Kalverboer is nu een jaar voorzitter. Zij volgde Dick Drenth op, die al 17 jaar deel uitmaakt van het bestuur, waarvan zes jaar als voorzitter. 'Dick wilde graag daadwerkelijk aan de slag en zijn ervaring van vroeger als maatschappelijk werker inzetten bij het project *Begeleide Omgangs Regeling (BOR)*.

Sinterklaasactie

Bij Humanitas sta je heel dicht bij de mensen en je biedt hulp daar waar reguliere organisaties het laten afweten. Waarmee je onder meer bereikt dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig functioneren.'

Wonen, zorg en welzijn zijn de aandachtsgebieden van de afdeling. De Sinterklaasactie en de kindervakantieweken zijn projecten die al vanaf de oprichting op de agenda staan. 'De hulp is in vergelijking met een aantal jaren geleden veranderd', zegt Kalverboer. 'Wij krijgen nu meer vragen die te maken hebben met sociaal gedrag.

Dit stelt ook eisen aan de vrijwilligers die bijvoorbeeld via Home-Start steun bieden aan jonge gezinnen. Binnen het bestuur proberen wij iedereen een eigen

aandachtveld te geven. Wij werken aan het opzetten van een netwerk en hopen dat de activiteiten zich als een olievlek verspreiden.'

De afdeling Haren is opgericht in 1965. Dick Drenth, tegenwoordig vice-voorzitter, vertelt dat Humanitas van heel veel activiteiten de initiatiefnemer is geweest. 'Veel projecten leiden een eigen leven en vaak wordt de link met Humanitas nu niet meer gelegd. De eerste vergadering van de plaatselijke afdeling van Vluchtelingenwerk is door ons opgezet. De Algemene Hulpdienst is uitgegroeid tot een grote, zelfstandige organisatie. En met collecteren en het aanschrijven van fondsen, hebben wij geld binnen gehaald voor het bouwen van twee vakantiehuisjes en een botenhuis voor lichamelijk gehandicapten aan het Paterswoldsemeer. Deze worden nu door een zelfstandige organisatie verhuurd.'

Samen met medebestuurleden Jenny Wever, Peter Drenth en Koos Roorda start de vice-voorzitter het ene project na het andere. In het project BOR kan hij zijn ervaring kwijt als maatschappelijk werker bij de reclassering. 'Wij waren de eerste afdeling in het noorden die met zo'n initiatief van start gingen. Het gaat hier om het leggen van contact tussen kinderen van gescheiden ouders en de niet-verzorgende ouder, vaak de vader.

Van de glijbaan

Wij waren nog maar net begonnen of we hadden al dertig aanvragen van de Raad voor de Kinderbescherming, advocaten, kinderrechtshouders en ouders zelf. Ik heb nu

■ De Harense bestuursleden Karin Kalverboer (links), Dick Drenth en Jenny Wever starten het ene na het andere project.

een paar ouderbezoeken achter de rug, waarbij ik ook van de glijbaan ben gegaan.'

Bestuurslid Jenny Wever kent Humanitas al van kinds af aan. 'Humanitas, Parkweg 20. Daar kon je terecht als je hulp nodig had bij de bevalling', herinnert zij zich lachend. Zij heeft een stevig netwerk opgebouwd, omdat ze niet wil dat projecten zonder haar geen doorgang kunnen vinden. 'Ik kan in het ziekenhuis terecht komen en dan zou het jammer zijn wanneer er kinderen zijn die met Sinterklaas geen cadeautjes krijgen. Ik heb nu voor het grootouderproject, de Sinterklaasactie en de kindervakantieweken vrijwilligers achter de hand. Ik schroom niet om mensen te vragen of ze iets voor anderen willen betekenen.'

Zo was zij onlangs met een groep ouders op het spoorwegstation van Haren voor een instructie over de bediening van de kaartjesautomaat. Ook hier is het loket opgeheven. 'Daar kwam ik een een elektriciën tegen die bij mij thuis het één en ander had geïnstalleerd. Ik vroeg hem meteen of hij ons kon helpen bij het zoeken naar de zenders op de televisie, want de kanalen zijn hier onlangs omgezet. Meteen heeft hij ook de bediening van de magnetron uitgelegd, want tafeltje-dekje deelt alleen nog maaltijden uit die moeten worden opgewarmd. Dat is Humanitas ten voeten uit: praktisch inspreken op vragen om hulp en daar met veel plezier en voldoening mee bezig zijn.' ➔

Transseksualiteit in de vorige eeuw

De Humanistische Omroep Stichting zendt een aantal programma's uit die zijn gemaakt en uitgezonden voor de eeuwwisseling, maar die nog niet aan actualiteit hebben ingeboet. Onder de naam *Actueel uit de vorige eeuw* wordt op 17 juni de aflevering *Sexe & Money* uitgezonden. Hierin komt de vraag aan de orde of het uiterlijk van mensen voldoende is om hen het etiket man of vrouw op te plakken. Want welke geslachtsidentiteit heeft een meisjesbaby met een *micro-penis* of een jongensbaby zonder penis? Of een vrouw die het *chromosomenpatroon* van een man blijkt te hebben? In deze aflevering komt onder andere de Amerikaanse medisch psycholoog en seksuoloog John Money aan het woord. Hij begeleidt al jaren kinderen die geboren zijn met een afwijking aan de geslachtsorganen. Daarnaast vertellen mannen en vrouwen over de lange strijd die zij hebben gevoerd om met zichzelf in harmonie te komen.

De week daarna zendt de omroep de documentaire *Anders bekeken* uit. Hierin

zien we Manfred en Erwin en hun ouders Ada en Marcel. Marcel geeft uiting aan zijn transseksuele gevoelens als Manfred en Erwin zes en vier jaar oud zijn. Voor Ada is dit een emotionele aardbeving. Toch besluit zij te vechten voor haar gezin. In 1986 wordt Marcel geopeereerd. *Anders bekeken* volgt het gezin in de periode 1990-1993. Hoe kijken de vier terug op de verandering, hoe ervaren ze

de situatie nu en wat willen ze in de toekomst? Openhartig vertellen Ada, Marcella, Manfred en Erwin over relaties, de opvoeding, veranderende seksuele gevoelens, kameraadschap en reacties van de buitenwereld.

Sexe & Money: zaterdag 17 juni om 10.20 op Nederland 1, *Anders bekeken*: zaterdag 24 juni om 10.20 op Nederland 1.

Humanistische leraren

In september start op verschillende plaatsen in het land de lerarenopleiding hvo (Humanistisch Vormingonderwijs) voor het primair onderwijs. De opleidingsplaatsen zijn Groningen, Zwolle, Amsterdam en Rotterdam. Een vijfde opleiding gaat in de regio Brabant-Limburg van start. De opleiding hvo/Levensbeschouwing op eerstegraadsniveau voor het vervolgonderwijs begint in september in Utrecht. Deze opleiding is bedoeld voor mensen die reeds in het bezit zijn van een universitaire of hbo-opleiding. De opleiding wordt verzorgd in nauwe samenwerking met de Universiteit voor Humanistiek. Er kunnen ongeveer tien deelnemers geplaatst worden. Een informatiepakket kan worden aangevraagd bij het secretariaat van het Pedagogisch Studiecencentrum Humanistisch Vormingsonderwijs, telefoon 030 - 285 6856 of e-mail psc@hvo.nl.

Onveiligheid op straat

Het Humanistisch Verbond (HV) gaat de strijd aan met onveiligheid op straat. Dit onderwerp houdt de gemeenteraden bezig en het HV wil er daadwerkelijk iets mee doen. Oplossingen als meer politie en meer camera's staan het HV eigenlijk niet aan. Na de oproep tot een moreel debat over nieuwe waarden en normen, heeft zij een aantal activiteiten geconcentreerd rond het thema *publiek geweld en humane weerbaarheid*. Die hebben geleid tot freecards, publiek debat, cursussen humane weerbaarheid en het boekje *De stille tocht voorbij*. Daarin een artikel over humanisme en publiek geweld. Yvonne Keuls, voorzitter van het HV, toont hoe zelfs kleine machtsspelletjes uit de hand kunnen lopen. Xander Michiel Beute beschrijft het waargebeurde verhaal van Bianca: de verschrikking van publiek geweld. Het boek sluit af met een praktische uitleg over trainingen in humane weerbaarheid en het belang van de dialoog om met elkaar te kunnen werken aan een humane samenleving. Meer informatie over de cursus humane weerbaarheid: 020 - 512 9000 (Humanistisch Verbond) of www.humanistisch-verbond.nl.

Foto: Henk Thomas

■ Veel vrouwen weten niet welke rechten zij aan het VN-Vrouwenverdrag kunnen ontlelen.

VN-Vrouwenverdrag

Het HOM (Humanistisch Overleg Mensenrechten) brengt dit jaar een informatieve brochure uit over het *Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen*, kortweg het VN-Vrouwenverdrag. Dit verdrag verplicht de Nederlandse overheid tot het nemen van maatregelen die de positie van vrouwen op alle terreinen van de samenleving versterken. Bovendien geven de verdragsbepalingen aan dat overheden niet slechts een *inspanningsverplichting* hebben, maar ook een *resultaatverplichting*. Het verdrag is in Nederland weinig bekend, zowel onder degenen die het moeten toepassen als onder vrouwen, die er juist een beroep op zouden kunnen doen. Voor meer informatie over het HOM kunt u bellen: 030 - 233 4027 of de website bezoeken: www.hom.nl.

Sancties en straffen ter voorkoming van verkeerd gedrag helpen niet

Belonen voor goed gedrag werkt beter

Straffen om goed gedrag af te dwingen helpt lang niet altijd. De gedachte dat belonen veel beter werkt om goed gedrag te stimuleren, krijgt steeds meer invloed. Helpt belonen echt om ongewenst gedrag te ontmoedigen? Wat is het beste: aanpakken of inpakken?

Foto: Henk Thomas

Marie-José Geenen, zelfstandig trainer en lid hoofdbestuur Humanitas.

■ 'Natuurlijk, als je iemand negatief benadert, sorteert dat minder effect dan wanneer je iemand positief benadert. De politie trad voorheen vooral met straffen op. De laatste jaren ontstaat steeds meer besef dat dit niet werkt. Wijk- of jeugdagente sturen jongeren niet alleen maar weg als buurtbewoners klagen over overlast. De agent luistert naar jongeren en helpt en adviseert als dat nodig is. Beloont hen bij goed gedrag door complimenten uit te delen en ook voor hen op te komen in de buurt. Maar zal er niet voor schromen om een prent uit te delen als dat nodig is. Het respect waarmee die jongeren benaderd worden, roept respect op. Dat zal meer effect hebben dan op straat hangende jongeren steeds weer weg te jagen.'

Carla Pelgrom, beleidsmedewerker bij de gemeente Apeldoorn en lid van de Humanitas Denktank.

■ 'Als belonen vooral gaat om het vergroten van betrokkenheid van bewoners, schiet het middel zijn doel voorbij.

Neem de woningbouwvereniging die goed huurdersgedrag belooft. Daar is sprake van een individueel gericht actie. Niks betrokkenheid of groepsproces, de bewoner gaat in eerste instantie voor zijn eigen hachje. De nadruk zou niet zozeer moeten liggen op belonen van goed gedrag, maar op het stimuleren van actieve betrokkenheid van bewoners.'

Marleen Barth, lid van de Tweede Kamer voor de PvdA, in het Algemeen Dagblad (13 mei), over bescherming van kinderen tegen seksueel geweld.

■ 'Minister Korthals wil de proeftijd voor tbs-veroordeelden verlengen naar zes jaar, maar daarna is de kans op herhaling nog steeds 8 à 9 procent. Korthals vindt dat kennelijk aanvaardbaar, de PvdA wil naar 15 jaar. In die tijd kan de reclassering op elk moment aanbellen om te controleren hoe het gaat en ingrijpen wanneer het fout dreigt te gaan. Die dreiging werkt, wijzen onderzoeken uit. Wat is er mis mee dat langer te laten duren? Ieder kind dat daardoor niet wordt verkracht, is er één. Ik weiger handjeklap over de proeftijd. Ook zouden daders ge-

■ Goed gedrag is iets dat kan worden aangeleerd en beïnvloed. Maar hoe?

makkelijker tbs moeten krijgen. Dat krijg je nu alleen als je ontoerekeningsvatbaar bent, dus als je niet wist wat je deed. Maar iemand die weet wat hij doet en toch een kind vermoordt en verkracht, is echt goed gek.'

Nico Post, lid van de Humanitas Denktank.

■ 'Als van gelijkwaardigheid wordt uitgegaan, moet belonen van goed gedrag verdacht gemaakt worden. Het is bedoeld om de één iets te laten doen omdat de ander dat wil. Het gaat er niet om mensen kwaad te doen die iets verkeerd gedaan hebben, maar door luisteren, overleg en het maken van afspraken voorkomen dat het wordt gedaan. Het uitloven van een prijs om iets gedaan te krijgen, is het opjagen van mensen om anderen te overtreffen. De één verwerft beloning, de ander valt afkeuring ten deel. Als duidelijk kan worden gemaakt wanneer iets goed of verkeerd is, zitten in de onderlinge omgang alle middelen besloten voor het behalen van gewenste resultaten.'

Agenda

juni

14 juni

15 juni

16 juni

17 juni

17 juni

18 juni

24 juni

10 - 14 juli

31 juli - 7 aug

juli

augustus

Vluchtelingen en Netwerken, conferentie van Humanitas district Noord in de Martinihal in Groningen. Door middel van lezingen en workshops worden vragen over dit thema beantwoordt. Kosten: f 75,- inclusief handleiding, lunch, koffie en thee. Inlichtingen: telefoon 050 - 312 0633.

Geweld in de Samenleving, lunchlezing van Humanitas district Zuid. Spreker wordt later bekend gemaakt. Plaats: Technische Universiteit Eindhoven Auditorium. Tijd: 12.45 - 14.00 uur. Meer informatie: Humanitas district Zuid, telefoon 040 - 213 0771.

Landelijke dag over de cursus **Kunst van het Opvoeden** van het Humanistisch Verbond en het Pedagogisch Studiecentrum HVO. Uitwisseling van ervaringen en informatie. Plaats: de Spil in Utrecht. Inlichtingen: Humanistisch Verbond, telefoon 020 - 521 9000.

Nationale Burendag, landelijke activiteiten. Meer informatie: Sandra Wüst, telefoon 06. 512 91 981 of e-mail sandra@concern.nl.

Sexe & Money, uitzending van de Humanistische Omroep over transseksualiteit om 10.20 uur, Nederland 1.

Humanistische informatie- en activiteitenmarkt op het Vogeleiland in Deventer van 13.00 tot 16.00 uur. Voorafgaand aan de markt om 11.30 een stadswandeling vanaf het station. Aandacht voor het humanistische verleden van Deventer. Informatie: Trees Schopman, telefoon 0570 - 641 279.

Anders bekeken, uitzending van de Humanistische Omroep over transseksualiteit om 10.20 uur, Nederland 1.

Kindervakantieweken afdeling Humanitas Zuid-Limburg voor kinderen uit gezinnen met een smalle beurs die niet of nauwelijks op vakantie kunnen. Informatie: Max van Haaften, telefoon 045 - 525 4241.

Ama-kamp, vakantie week in Arnhem voor minderjarige asielzoekers (ama's) en Nederlandse jongeren van 14 t/m 18 jaar. Informatie: Humanitas district Zuid, telefoon 040 - 213 0711.

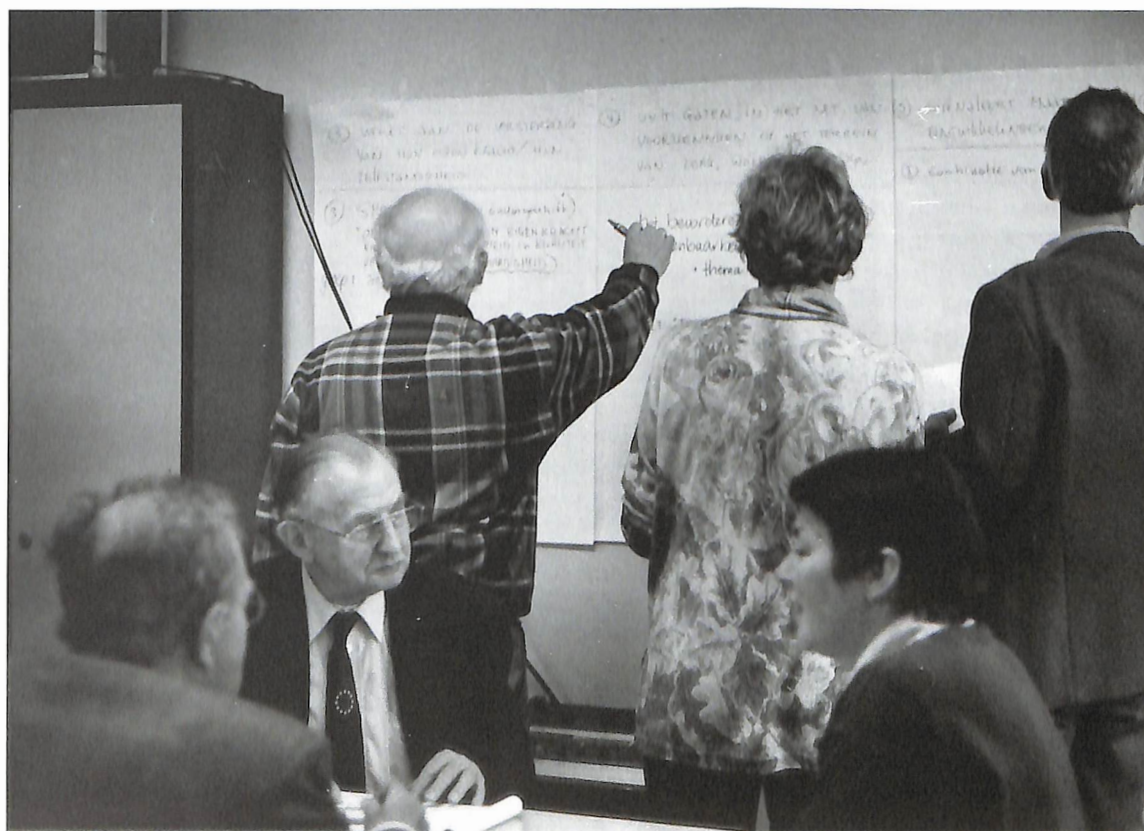

Foto: Henk Thomas

■ Humanitas zit
nooit stil.

Jan Pater gelauwerd

Jan Pater, bestuurslid van de afdeling Noord Twente, is benoemd tot lid van verdienste van Humanitas. Deze onderscheiding wordt maar zelden toegekend. De oorkonde werd uitgereikt door districtsmanager André Hudepohl. 'Jan Pater is een wijs, betrokken, opgevoerd en humorvol mens, altijd bereid zich in te zetten voor mensen die in de knel komen.' Pater heeft de omslag meegemaakt van Humanitas als bestuurdersorganisatie tot Humanitas als vrijwilligersorganisatie. Hij is onder andere betrokken bij het afdelingsproject Steun bij Verlies, de werkgroep Diensten en het Maatjesproject. De onderscheiding werd hem uitgereikt tijdens de ledenvergadering in de centrale bibliotheek van Almelo.

Nationale Burendag 17 juni

Het is al bijna zover: op 17 juni viert Humanitas de Nationale Burendag weer uitgebreid, samen met de woningcorporaties van de vereniging Aedes. De opzet is iets anders dan het afgelopen jaar. Niet de competitie van de verschillende kandidaten maar de samenwerking staat centraal. In drie

workshops met als thema *Prettig wonen* kunnen deelnemers aan de dag zich verdiepen in onderwerpen als Informatie en communicatietechnologie, Bijzondere groepen en Sociale structuur.

De afdelingen van Humanitas die een Burendagverkiezing hebben georganiseerd, hebben inmiddels een uitnodiging ontvangen. Afdelingen die meedoen aan de Nationale Burendag zijn:

Alkmaar, Bevelanden/Schouwen Duiveland, 's Hertogenbosch, Haagland, Zuidoost Brabant en Oostelijke Achterhoek. Ook de werkstichting Humanitas Thuiszorg/MaDi in Rotterdam doet mee aan de Nationale Burendag. Voor meer informatie: Organisatie Burendag, Sandra Wüst, telefoon 06 · 5129 1981.

Humanitas 55 jaar

Op 31 mei bestond Humanitas 55 jaar. Een serie foto's markeert de komende maanden de geschiedenis van de vereniging.

Kookles

In 1957 luisteren Indische repatrianten naar kookinstructie door Humanitas-vrijwilligers.

Nieuws van de PR-Campagne**Honderden nieuwe leden**

Honderden nieuwe leden, vrijwilligers en informatievragers melden zich aan bij het Landelijk Bureau. Het totale aantal is al ruim 1500 sinds de start van de campagne in februari. Een enorm succes waaraan veel afdelingen met groot enthousiasme meewerken. Koploper wat betreft het aantal geworven leden en vrijwilligers is afdeling Leeuwarden. In een aantal dagen kwamen meer dan honderd nieuwe leden binnen. Het aantal loopt nog steeds op. Het succes van deze werving ligt aan de uitgebreide direct-mailactie die deze afdeling heeft gevoerd. De adressen komen uit het netwerk van de Humanitassers van de afdeling Leeuwarden. Een direct-mailactie voeren vanuit een dergelijk bestand blijkt een gegarandeerd succes! Veel afdelingen zijn nog van plan een direct-mailactie te organiseren. Door de Leeuwarder ervaring is het aan te bevelen een direct mailactie te houden onder vrienden, bekenden, collega's en burens. Er is nog alle gelegenheid om een dergelijke actie te starten. De afdeling Leeuwarden geeft graag informatie over de opzet. Voor afdelingen die nog niet zijn begonnen zijn voorbeeldbrieven en wervingsfolders op het Landelijk Bureau beschikbaar.

Meer informatie: Landelijk Bureau, telefoon 020 · 523 1100.

Dagboek van een vrijwilliger

Veertien dagboeken van een vrijwilliger zijn gebundeld in een boekje. Dat geeft een goed beeld van het veelzijdige werk dat door de vrijwilligers van Humanitas wordt verricht. De teksten zijn eerder verschenen in edities Van Mens Tot Mens vanaf 1998. De bundel is bedoeld voor iedereen die meer wil weten over het vrijwilligerswerk bij Humanitas. *Dagboek van een vrijwilliger* is te bestellen bij het Landelijk Bureau, telefoon 020 · 523 1100.

Vragen

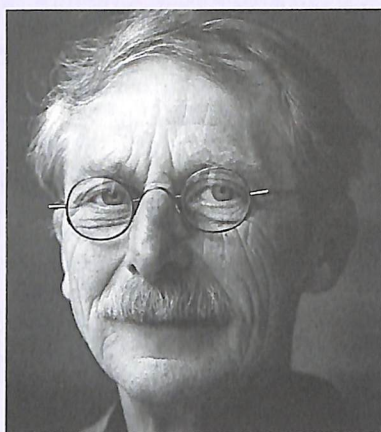

Foto: Henk Thomas

■ Juridisch medewerker mr. Ton van den Brink

Openbaarmaking ledenlijst

Kan een afdeling die afhankelijk is van subsidie, door de gemeente worden verplicht de ledenlijst of de lijst van mensen die staan ingeschreven voor een activiteit van Humanitas, ter inzage te geven? De gemeente Zaanstad heeft enkele verenigingen namelijk bedreigd hun recht op subsidie te verspelen, als zij geen gehoor geven aan een verzoek daartoe.

De Registratiekamer heeft naar aanleiding van deze kwestie uitgesproken dat een algemene verplichting voor een vereniging om leden- of deelnemerslijsten aan de gemeente te overleggen, in strijd is met de persoonlijke levenssfeer. De Registratiekamer is de instelling die namens de overheid toeziet op de naleving van de privacy-wetgeving. De gemeente Zaanstad wilde de ledenlijsten van een aantal verenigingen inzien alvorens subsidies toe te kennen. De voorwaarden voor toewijzing van gemeentelijke subsidies bepalen in dit geval namelijk dat een minimum aantal leden of deelnemers binnen de gemeentegrenzen moet wonen. Aan de hand van de ledenlijsten zou de gemeente kunnen nagaan of daar inderdaad sprake van is. De verenigingen hebben over de eis tot inzage aan de bel getroffen bij de Registratiekamer. Die vindt dat een algemene verplichting om ledenlijsten te overleggen te ver gaat. Ook als de gemeente verplicht tot geheimhouding, dat geeft haar nog niet het recht op inzage van alle gegevens. Hetzelfde resultaat kan immers, zo meent de Registratiekamer, ook worden bereikt op een manier die voor de betrokkenen minder ingrijpend is.

Daarbij valt te denken aan controle op basis van steekproeven, al dan niet door een onafhankelijke derde. Het standpunt van de Registratiekamer komt overeen met een recente uitspraak van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Die bepaalde onlangs dat gemeenten de ledenlijsten van gesubsidieerde verenigingen niet aan de openbaarheid mogen prijsgeven, na een verzoek daartoe van een onderzoeker uit Hengelo. Die had om de openbaarmaking van de lijst gevraagd om te kunnen onderzoeken of de leden van een Turkse culturele vereniging in Enschede banden onderhouden met de Grijsse Wolven, een rechtse organisatie van Turken. De Raad van State verhinderde dit, omdat 'openbaarmaking van de ledenlijst de privacy van de leden te zeer zou schaden'.

Persoonlijke informatie

Kan ik er op vertrouwen dat de persoonlijke informatie die ik als deelnemer aan een maatjesproject voor psychiatrische patiënten aan Humanitas heb toevertrouwd, vertrouwelijk wordt behandeld? En heb ik inzage in wat over mij bij Humanitas geregistreerd staat?

Humanitas mag de persoonsgegevens, die van u geregistreerd zijn voor het maatjesproject, alleen voor dat doel gebruiken en niet voor andere doeleinden. Bovendien mogen alleen die persoonlijke gegevens worden vastgelegd, die voor het maatjesproject werkelijk nodig en verantwoord zijn, en niet méér of andere gegevens. Gevoelige gegevens van bijvoorbeeld medische of psychische aard mogen trouwens alleen worden geregistreerd als de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene daardoor niet onevenredig wordt geschaad. Alle geregistreerde gegevens mogen binnen Humanitas alleen worden verstrekt aan personen en medewerkers die de informatie nodig hebben voor het uitoefenen van hun taak. Bijvoorbeeld aan de coördinator van het project. Aan een derde mogen die gegevens uitsluitend worden verstrekt als er een verband is met het doel van de registratie, of na de uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van degene over wie het gaat.

De Wet Persoonsregistraties geeft u verder de volgende rechten:

- **Recht op mededeling:** u kunt een instantie of een bedrijf vragen of er gegevens over u zijn opgenomen in de persoonsregistratie.
- **Recht op inzage en kennisgeving:** u mag de eigen gegevens inzien en een afschrift vragen van de opgenomen gegevens
- **Recht op correctie en aanvulling:** wanneer gegevens onjuist zijn, moeten de gegevens op uw verzoek worden verbeterd of aangevuld.
- **Recht op verwijdering:** wanneer u van mening bent dat de opgenomen gegevens niet in overeenstemming zijn met het doel van de registratie of dat de gegevens verouderd zijn, kunt u vragen die gegevens te verwijderen.
- **Recht op kennisneming van verstrekking:** u hebt het recht te vragen aan wie uw persoonsgegevens zijn verstrekt. Het bedrijf of de instantie moet binnen vier weken op uw verzoek reageren.

Als men geen medewerking verleent aan uw verzoek om inzage of correctie van uw gegevens, kunt u drie dingen doen. U kunt de Registratiekamer inschakelen, een belangenorganisatie (bijvoorbeeld de Consumentenbond) vragen om op te treden als vertegenwoordiger, of u kunt naar de rechter stappen. Daar kunt u het recht op mededeling, inzage, correctie en kennisneming van verstrekking aan derden afdwingen. Dit moet met een verzoekschrift. Een advocaat is bij deze procedure niet verplicht. U kunt de rechter ook schadevergoeding vragen voor eventueel opgelopen materiële of immateriële schade.

Colofon

Van Mens Tot Mens is het tijdschrift van Humanitas Nederlandse vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw.

Adres Postbus 71 1000 AB Amsterdam

Telefoon 020 - 523 11 00

Fax 020 - 622 73 67

Internet www.humanitas.nl

Postgiro 582000

Abonnementen f 20,- per jaar

ISSN-nr. 0166-1124

Aanmelding voor lidmaatschap schriftelijk bij het Landelijk Bureau van Humanitas, Postbus 71, 1000 AB, Amsterdam. Postgiro ledenadministratie 294050

Redactie Jacqueline Kenkel, Michael Kerkhof, Wendy Maas, Henk Vlaming

Medewerkers Ton van den Brink, Bamber Delver, Simon van der Goot, Omke Oudeman, Frans van Rooijen, Henk Thomas, Wietske Weel

Vormgeving Casper Klaasse, Hans Klootwijk

Illustratie Majel

Foto omslag Henk Thomas

Druk Boom Planeta

Nalaten is iets heel anders dan nalatigheid

Bij een overlijden moet er snel heel veel geregeld worden. Dat gaat veel gemakkelijker als u zelf al maatregelen heeft genomen. Maar veel mensen vinden het moeilijk of onaangenaam om zulke maatregelen te treffen.

Het Steunfonds Humanisme heeft betrouwbare, ervaren mensen die u kunnen helpen. Als uw executeurtestamentair bespreken ze met u hoe uw laatste wil er uit moet komen te zien. En uiteindelijk dragen ze ook nog zorg voor punctuele uitvoering.

Het Steunfonds Humanisme is opgericht door het Humanistisch Verbond. Het Humanistisch Verbond strijdt voor een humane, tolerante samenleving. Vraag gerust meer informatie, telefonisch op nummer (020) 521 90 00 of met de onderstaande bon.

STEUNFONDS
Humanisme

JA ik wil meer informatie over een executeur-testamentair van het Steunfonds Humanisme.

naam _____ v / m

adres _____

pc / plaats _____

telefoon _____

M

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar:
Steunfonds Humanisme, Antwoordnummer 10938,
1000 RA Amsterdam

**AUTOMATIC SIGNAL FELICITEERT
HUMANITAS VAN HARTE
MET HAAR 55 JARIG BESTAAN**

AUTOMATIC SIGNAL RIJSENHOUT BV
erkend technisch beveiligingsbedrijf

Boeierstraat 3 1435 LK Rijsenhout
telefoon 0297-327729 fax 0297-341384
postbus@automaticsignal.nl

KOFFIE & THEE

ANNO 1817

**Niet zeuren, maar
doen wat je moet doen.**

Al vele jaren.

Dat spreekt ons erg aan.

Al jaren.

Ga zo door.

Nog vele jaren.

c o n c e r n / Schoenmakers Communicatie-projecten
communicatie met een doel

**Hivos feliciteert Humanitas
met haar 55-ste verjaardag**

Hiep Hiep Hoera!

Yakult feliciteert alle vrijwilligers en medewerkers van Humanitas!

Door uw inzet levert Humanitas al 55 jaar een belangrijke bijdrage aan de samenleving.

Reden genoeg om dit te vieren en u te trakteren.

Bij deze 'Van Mens Tot Mens' vindt u een waardebond waarmee Yakult u graag trakteert op een pakje Yakult.

Een klein gebaar voor grote daden!

Yakult

Working on a healthy society

Als telecommunicatieleverancier
feliciteert

PEEMAN
WIRES BV
Ambachtsweg 14
3606 AP Maarssen
030-2416768

Humanitas met 55 jaar maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw.
Een geweldige prestatie!

Aedes vereniging van woningcorporaties
feliciteert Humanitas met haar 55-jarig bestaan.

aedes
vereniging van woningcorporaties

Postbus 611, 1200 AP Hilversum
Telefoon (035) 626 82 00

De Lippmann Groep feliciteert Humanitas met haar 55-jarig bestaan. Onze gelukwensen gaan ook uit naar de vele duizenden vrijwillig(st)ers die zich ten behoeve van de Vereniging Humanitas en Mens en samenleving inzetten. Wij zijn verheugd over onze intensieve samenwerking gedurende zo'n lange reeks van jaren en wensen u allen veel succes toe voor de toekomst.

W.B.D. Lippmann Groep, Makelaars in assurantiën
Casuaristraat 5, Postbus 30706, 2500 GS Den Haag
www.lippmann.nl info@lippmann.nl

Lippmann
groep b.v.

makelaars in assurantiën, **nva** lid
pensioenadviseurs
adviseurs financiële dienstverlening
gevolmachtigde agenten

KPMG feliciteert Humanitas
met haar 55-jarig bestaan.

Gefeliciteerd!

AVVL Uitvaartzorg feliciteert Humanitas van harte met haar 55-jarig bestaan!

Deze felicitatie komt ons recht uit het hart. De AVVL heeft immers net zelf haar 80-jarig jubileum achter de rug. We kennen dus dat jarige gevoel. Bovendien heeft de AVVL evenals Humanitas belangrijke maatschappelijke doelstellingen die niet zelden samen met haar vrijwilligers (en soms samen met Humanitas) worden gerealiseerd.

De AVVL wenst Humanitas alle goeds voor de toekomst.

Jagerskade 13-15 3552 TL Utrecht
[T] 030-261 35 43 [F] 030-262 55 61

Wij feliciteren Humanitas
met het 55-jarig bestaan